

In memoriam emeritprofessor Ants Peetsalu

25.04.1942–20.12.2020

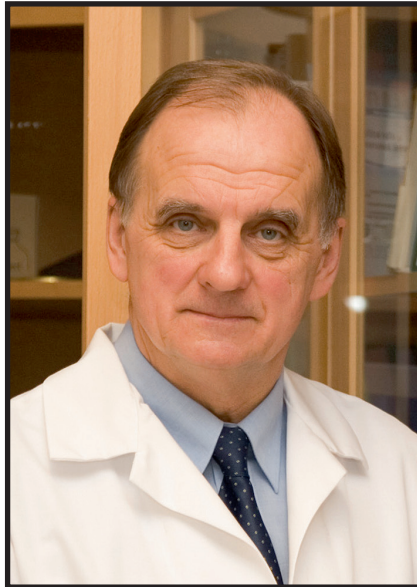
Eesti arstiteadust on tabanud valus kaotus. 20. detsembril 2020 suri lugupeetud arst ja teadlane, endine dekaan, paljude kolleegide õpetaja emeritprofessor Ants Peetsalu.

Ants Peetsalu sündis 25. aprillil 1942 Pärnumaal Halinga vallas. 1960. aastal lõpetas ta Tartu 5. Keskkooli ja 1966. aastal Tartu Ülikooli arstiteaduskonna. Seejärel alustas ta Tartu Maarjamõisa haiglas tööd kirurgina. 1969. aastal astus Ants Peetsalu arstiteaduskonna üldkirurgia kateedri juures aspirantuuri, mille lõpetas kandidaaditöö „Muutused vere hüübimissüsteemis gastrooduodenaalsete haavandite ja neist põhjustatud verejooksude korral“ kaitsmisega aastal 1972.

Aastatel 1972–1981 töötas ta arstiteaduskonna üldkirurgia, anestesioloogia ja reanimatoloogia kateedri assistendina, alates 1982. aastast sama kateedri dotsendina. 1992. aastal kaitses Ants Peetsalu doktoriväitekirja „Vagotoomia duodenaalhaavandi korral. Maohappesuse, seerum-pepsinogeen-1, maolimaskesta histoloogia ja *Helicobacter pylori* uurimine“.

1992. aastal valiti Ants Peetsalu Tartu Ülikooli kirurgiliste haiguste korraliseks professoriks ja 1993. aastal kirurgiakliiniku juhatajaks. Kirurgiakliinikut juhtis ta 20 aastat. Aastatel 1994–2000 oli ta arstiteaduskonna dekaan. Tema suur panus oli arstiteaduse õppekava ja residentuuri viimine vastavusse Euroopa Liidu nõuetega. Professor Peetsalul oli kaalukas osa Tartu Ülikooli Kliinikumi moodustamisel koostöös Tartu Ülikooli, Sotsiaalministeeriumi ja Tartu linnaga, et ühendada parimal viisil ravi- ja õppetöö.

Ants Peetsalu teadus- ja arendustegevus oli väga aktiivne. Tema erialaste publikatsioonide arv ulatub

üle 200, sealhulgas teaduslikke artikleid on üle 60. Peamised uurimisvaldkonnad olid tuisitud peptilise haavandi epidemioloogia, diagnostika ning ravi lähi- ja kaugtulemused, samuti mao- ja duodenaalhaavandtõve kirurgilise ravi kaugtulemuste uurimine: maolimaskesta histoloogia, *Helicobacter pylori*, seerum pepsinogeen, seerum gastriin ja vagotoomia täielikkus. Professor Peetsalu käivitas regulaarselt töötavad interdistsiplinaarsed neeru- ja maksasiirdamise tööühmad ning tema eestvõttel alustati pankrease siirdamist.

Õppetöö oli kogu aeg Ants Peetsalu töö lahutamatu osa. Ta oli hinnatud lektor nii diplomieelses kui ka -järgses õppes. Tema juhendamisel on edukalt kaitstud kuus doktoritööd. 2001. aastal pani ta koos üliõpilastega alguse kirurgiakliiniku juures regulaarselt töötavale üliõpilaste kirurgiareringile, mis tegutseb tänini.

Aega jätkus tal ka muu organisatsioonilise ja erialase tegevuse

jaoks väljaspool kirurgiakliinikut. Ta oli ajakirja Scandinavian Journal of Surgery nõuandva kogu tegevliige, ajakirja Journal of Hepato-Gastroenterology ametlik kaastoimetaja Eestis ja Eesti Rahvuskultuurifondi allfondi, professor Uno Sibula fondi juhatuse esimees. Ta oli valitud Põhja-Ameerika seedetraktikirurgia ühingu tegevliikmeks, Saksa kirurgide seltsi liikmeks ja ühenduse Balttransplant tegevjuhiks.

Professor Ants Peetsalu pälvis pühendunud töö eest hulga autasusid: TÜ arstiteaduskonna medali, Eesti Punase Risti III klassi teenetemärgi, TÜ suure medali, Soome Valge Roosi I klassi teenetemärgi, Tartu linna aukodaniku ja Tartu Suurtähe kavaleri tiitli, TÜ Kliinikumi preemia ja TÜ aumärgi.

Ants Peetsalu elus olid väga tähtsal kohal töö, perekond, sõbrad ja sport. Ta jagas armastust, toetust ja innustust kirurgist abikaasale Margotile, oli eeskujuks oma kahele pojale Indrekule ja Antsule ning oli hea vanaisa oma kahele pojapojale. Sõprade ringis oli ta alati oodatud kui mõnus humoorikas kaaslane, laulu- ja spordimees. Suviti olid tema meelisharrastused tennis ja jalgrattasõit, talvel jäähoki ja suusatamine.

Jääme Ants Peetsalu mäletama kui väliselt ranget ja printsiipiaalset, kuid sisemiselt sooja, südamlukku ja vastutustundlikku kolleegi.

**Tartu Ülikool,
Tartu Ülikooli meditsiiniteaduste
valdkond,
Tartu Ülikooli kliinilise meditsiini
instituut,
Tartu Ülikooli kirurgiakliinik,
Tartu Ülikooli Kliinikum,
Tartu Ülikooli Kliinikumi
kirurgiakliinik**